

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 3205/2019
28.05.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: др Драгише Б. Слијепчевића, председника већа, Јасмине Стаменковић и др Илије Зиндовића, чланова већа, у правној ствари тужилаца АА, ББ и ВВ, свих из ..., које заступа пуномоћник Велисав Мићић, адвокат из ..., против тужене Општине Ивањица, коју заступа Општински правобранилац, ради утврђења и исплате, одлучујући о ревизији тужилаца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 5817/18 од 06.03.2019. године, у седници одржаној 28.05.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

УСВАЈА СЕ ревизија тужилаца.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж 5817/18 од 06.03.2019. године, тако што се **ОДБИЈА** као неоснована жалба тужене и потврђује пресуда Основног суда у Ивањици П 219/18 од 18.07.2018. године.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужена да тужиоцима солидарно накнади трошкове ревизијског поступка у износу од 61.188,00 динара у року од 15 дана од дана пријема пресуде.

Образложење

Пресудом Основног суда у Ивањици П 219/18 од 18.07.2018. године, ставом 1. изреке, утврђено је да је тужена власник земљишта које представља јавни пут са асфалтираном подлогом, а који је у катастарском оперативном евидентираним и нумерисаним као кат. парцела .. у укупној површини од 0.17,48ха, што су тужени дужни признати и дозволити да се ово земљиште упише на њу у јавним књигама на основу назначене пресуде у року од 15 дана. Ставом 2. изреке, обавезана је тужена да тужиоцима солидарно исплати на име накнаде за фактичко и трајно заузимање делова земљишта од кат. парцела број .., .., .., .., .. и .. у укупној површини од 0.27,74 ха износ од 496.060,00 динара са законском затезном каматом на тај износ од 16.10.2016. године, као дана вештачења, па до исплате у року од 15 дана. Ставом 3. изреке, обавезана је тужена да тужиоцима солидарно накнади трошкове поступка у укупном износу од 345.582,00 динара, све у року од 15 дана.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж 5817/18 од 06.03.2019. године, ставом првим изреке, преиначена је пресуда Основног суда у Ивањици П 219/18 од 18.07.2018. године у ставовима 1. и 2. изреке, тако што је одбијен тужбени захтев тужилаца да се утврди да је тужена власник земљишта које представља јавни пут са асфалтираном подлогом, а који је у катастарском оперативном евидентирају и нумерисан као кат. парц. .. у укупној површини од 0.17,48 ха што су тужиоци дужни признати и дозволити да се ово земљиште упише у јавним књигама на основу пресуде, у року од 15 дана. Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев тужилаца којим су предложили да суд донесе пресуду којом ће обавезати тужену да на име накнаде за фактичко трајно одузимање делова земљишта од кат. парц. .., .., .., .., .. и .. у укупној површини од 0.27,74 ха исплати износ од 496.060,00 динара са законском затезном каматом на овај износ почев од 16.10.2016. године као дана вештачења па до исплате, све у року од 15 дана. Ставом трећим изреке, обавезани су тужиоци да туженој на име накнаде трошкова парничног поступка исплате износ од 82.500,00 динара у року од 15 дана.

Против правноснажне пресуде донесене у другом степену, тужиоци су благовремено изјавили ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешне примене материјалног права и погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду у смислу члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС" бр. 72/11...55/14) и утврдио да је ревизија тужилаца основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а на друге битне повреде поступка се у ревизији не указује.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиоци су власници кат. парц. .., .., .., .., .. и .. преко којих је 1935. и 1936. године прокопан пут од стране правног претходника тужилаца и мештана засеока ... за потребе мештана који иду тим путем и за одлазак на гробље. Вештачењем од стране вештака геометра утврђено је да је укупна површина делова ових парцела које се фактички налазе под путним земљиштем, а које се воде у сувласништву свих тужилаца и једна парцела у искључивом власништву тужиоца АА од 27,74 ара. То земљиште представља јавни пут са асфалтираном подлогом, а који је у катастарском оперативном евидентирају и нумерисан као кат. парц. .. у укупној површини од 0.17,48 ха. Финансирање насипања и асфалтирања вршили су тужиоци мештани и месна заједница. Вештачењем од стране вештака пољопривредне струке утврђено је да је тржишна вредност заузетог земљишта у површини од 27,74 ара у укупном износу од 496.060,00 динара. Дирекција за изградњу Општине Ивањица није учествовала у извођењу радова и асфалтирању пута преко предметних парцела тужилаца, није вођен поступак експропријације, нити је тужиоцима исплаћена било каква накнада.

При овако утврђеном чињеничном стању, првостепени суд је нашао да је тужбени захтев тужилаца основан позивајући се на одредбу члана 58. ст. 1. и 2. Устава Републике Србије. На овакав начин тужиоцима за одузети део имовине није исплаћена никаква накнада, путем вештачења је утврђена тржишна вредност тог дела земљишта, а исто земљиште је под путем више од 30 година, фактички представља јавну својину. Земљиште се користи као јавни некатегорисани пут и служи за потребе целог села. Првостепени суд је прибавио и процену вредности заузетог земљишта од стране Пореске управе али се определио за износ који је нашао вештак пољопривредне струке налазећи да је то правичније и да је Пореска управа Општине Ивањица вредност

земљишта определила на најнижи износ у окружењу, а да је вештак имао у виду реалније параметре као положај заузетог земљишта, експозицију терена, величину и облик парцеле, културу, класу и др. Како су тужиоци тражили да им се солидарно исплати вредност за заузето земљиште, то је сходно цитираном пропису суд захтев усвојио.

Другостепени суд није прихватио овакво становиште првостепеног суда, налазећи да је првостепени суд правилно утврдио чињенично стање, али је погрешно применио материјално право. При томе, другостепени суд налази да имајући у виду чињеницу да Општина Ивањица није учествовала у изградњи назначеног пута и да исти није уписан као некатегорисани пут, нити је у урбанистичким актима општине тај потез предвиђен као јавни пут, то је преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев као неоснован.

По оци Врховног касационог суда, у побијаној другостепеној пресуди погрешно је примењено материјално право када је првостепена пресуда преиначена и тужбени захтев тужилаца одбијен као неоснован. Наиме, чињеница је да је предметно земљиште приведено намени и исто се користи као јавни пут више од 30 година. То земљиште је у катастарском оператум нумерисано као кат. парц. .. у површини од 0.17,48 ха а користи за потребе свих мештана и за улазак у гробље. Сходно тој чињеници, власници земљишта – овде тужиоци не могу трпети штетне последице што надлежни орган није спровео управни поступак и није донео решење о изузимању земљишта из поседа које решење би било основ за исплату накнаде за изузето земљиште. Фактички то земљиште представља јавну својину, није у државини тужилаца.

Одредбом члана 10. став 2. Закона о јавној својини ("Службени гласник РС" бр. 72/11... 105/2014) прописано је да се као добра у општој употреби у јавној својини, сматрају оне ствари које су због своје природе намењене коришћењу свих и које су, као такве одређене законом (јавни путеви, јавне пруге, мост и тунел на јавном путу, улице, тргови, јавни паркови, гранични прелази итд), а према ставу 7. истог члана добра у општој употреби су својина Републике Србије, изузев путева другог реда који су у својини аутономне покрајине на чијој се територији налазе, као и изузев некатегорисаних путева, општинских путева и улица (које нису део ауто пута или државног пута првог и другог реда) и тргова и јавних површина који су у својини јединица локалне самоуправе на чијој се територији налазе. У ситуацији када такво земљиште иако није предвиђено планским актом јединице локалне самоуправе као улица фактички се користи као путно земљиште, оно по сили закона постаје средство у јавној својини. Тужена је имала обавезу да земљиште које је постало средство у јавној својини експроприше од тужилаца ради привођења намени, да то предвиди урбанистичким планом и за то исплати одговарајућу накнаду. Предметно земљиште је фактички приведено намени, користе га сви мештани, а служи и за улазак у гробље. Стога је првостепени суд правилно применио материјално право када је усвојио тужбени захтев и обавезао тужену да исплати новчану накнаду због извршене фактичке експропријације земљишта, а вредност тог земљишта је правилно утврђена путем вештачења. Првостепени суд је правилном применом материјалног права – одредбе члана 42. Закона о експропријацији досудио накнаду за фактички одузето земљиште у висини тржишне вредности.

С обзиром на наведено, другостепена пресуда је преиначена, одбијена жалба тужене и потврђена првостепена пресуда у складу са чланом 416. став 1. ЗПП.

- 4 -

Одлука о трошковима ревизијског поступка донета је у складу са чл. 153. и 165. ЗПП, према важећој адвокатској тарифи и таксеној тарифи Закона о судским таксама.

**Председник већа
судија
др Драгиша Б. Слијепчевић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић